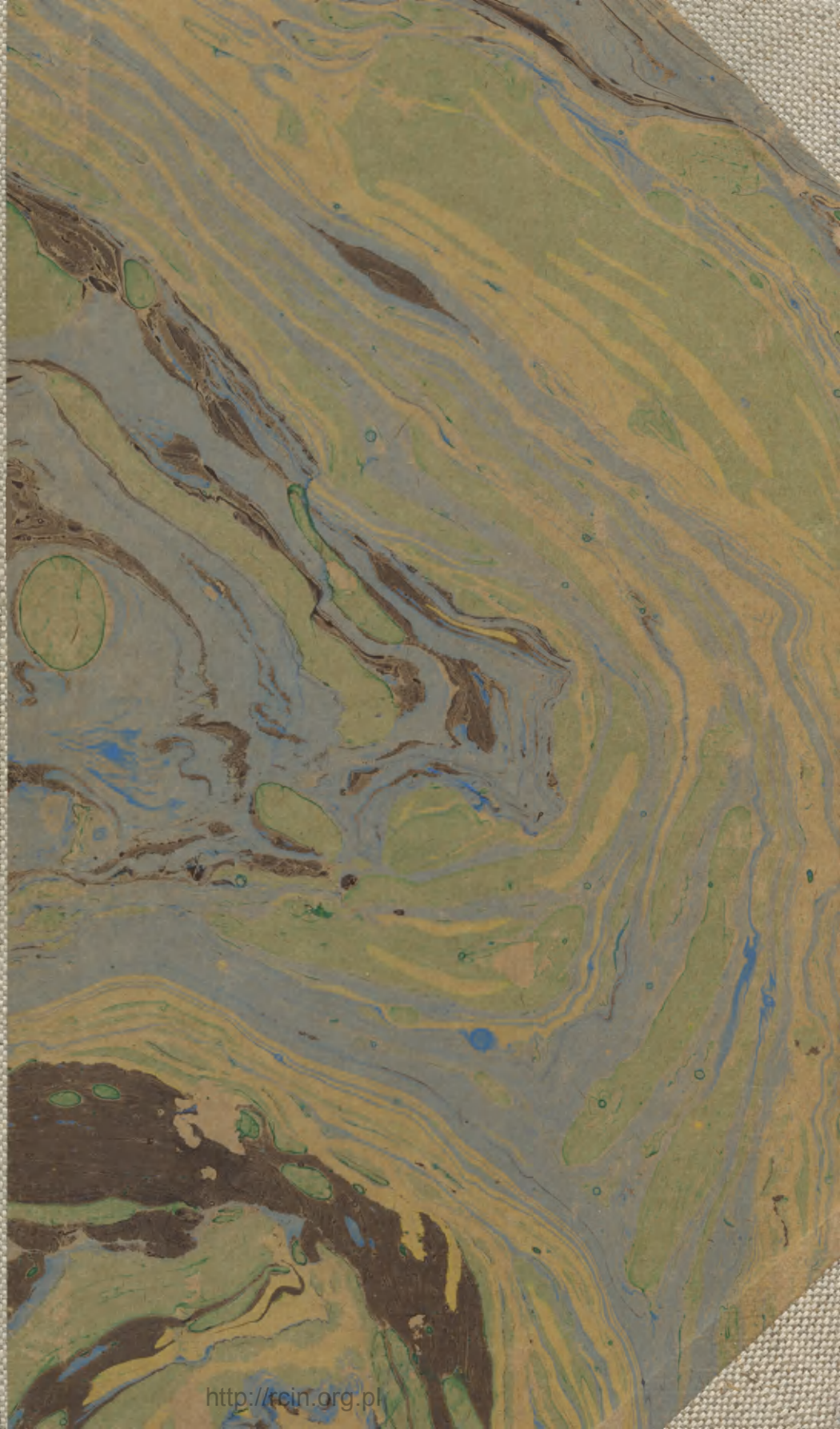

ARCHEOLOGIA POLSKI XL, 1995

ARCHEOLOGIA

P O L S K I

PL ISSN 0003-8180
Indeks prasowy 325945
1-2/95

XL:1995
Zeszyt 1-2

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

<http://rcin.org.pl>

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA INSTYTUTU ARCHEOLOGII I ETNOLOGII PAN

- Barbara Baczyńska, *Cmentarzysko kultury mierzanowickiej w Szarbi, woj. kieleckie. Studium obrządku pogrzebowego*, Kraków 1993, ss. 91 + 50 tablic.
- Chwalim: *Subboreal Hunters-Gatherers of the Polish Plane* [red. M. Kobusiewicz], Poznań 1993, ss. 130, ryciny, tabele, mapy.
- Lech Czerniak, *Wczesny i środkowy okres neolitu na Kujawach. 5400–3650 p.n.e.*, Poznań 1994, ss. 206, ryciny, mapy.
- Wojciech Dzieduszycki, M. Kupczyk, *Gopło i człowiek*, Poznań 1993, ss. 178.
- Andrzej Janeczek, *Osadnictwo pogranicza polsko-ruskiego. Woj. belskie od schyłku XIV do początku XVII wieku*, Warszawa 1993, ss. 388 + 23 mapy.
- Sławomir Kadrow, *Gospodarka i społeczeństwo. Wczesny okres epoki brązu w Małopolsce*, Kraków 1995, ss. 167, wykresy, mapy.
- Sławomir Kadrow, A. i J. Machnikowie, *Iwanowice. Stanowisko Babia Góra, cz. II: Cmentarzysko z wczesnego okresu epoki brązu*, Kraków 1993, ss. 115 + 7 tabel + 23 tablice.
- Elżbieta Kowicka, *Dwór „najrzędniejszego w Polsce magnata”*, Warszawa 1993, ss. 295.
- Anna Kulczycka-Leciejewiczowa, *Osadnictwo neolityczne w Polsce południowo-zachodniej. Próba zarysu organizacji przestrzennej*, Wrocław 1994, ss. 223 + mapy.
- Elżbieta Mazur, *Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa 1921–1939. Materialne warunki bytu robotników i inteligencji w eksperymentalnym osiedlu mieszkaniowym*, Warszawa 1993, ss. 175.
- Andrzej Mierzwiński, *Przemiany osadnicze społeczności kultury łużyckiej na Śląsku*. Wrocław 1994, ss. 193 + zeszyt map.
- Wanda Mossakowska, *Początki fotografii w Warszawie (1839–1863)*, Warszawa 1994, t. I: ss. 343; t. II: 185 fotografii.
- Łucja Okulicz-Kozaryn, *Finowie Zachodni*, Warszawa 1993, ss. 270.
- Omnia res mobilia*. Polish Studies in Posthumous Inventories of Movable Property in the XVI–XIX Century, red. J. Kruppé, A. Pośpiech, [w druku].
- Janusz Ostoja-Zagórski, *Mezoregion Sobiejuchy na Pałukach. Dynamika procesów zasiedlania w starożytności*, Żnin 1993, ss. 133.
- Leszek Słupecki, *Slavonic Pagan Sanctuaries*, Warszawa 1994, ss. 270, ilustracje, mapy.
- Urszula Sowina, *Sieradz. Układ przestrzenny i społeczeństwo miasta w XV–XVI w.*, Sieradz 1992, ss. 238 + ilustr., mapy.
- Theory & Practice in Archaeological Research, vol. II: Acquisition of Field Data on Multi-Strata Sites, red. P. Urbańczyk, [w druku].
- Edward Tryjarski, *In confinibus Turcarum. Szkice turkologiczne* [w druku].
- Edward Tryjarski, *Kultura ludów tureckich w świetle przekazu Mahmuda z Kaszgaru (XI w.)*, Warszawa 1993, ss. 364 + 2 mapy.

BIBLIOTEKA ETNOGRAFII POLSKIEJ

- Nr 48. Wanda Paprocka, *Myszyniec*, Warszawa 1993, ss. 136.
- Nr 49. Irena Turnau, *European occupational dress from the 14th to the 18th century*, Warszawa 1994, ss. 202.

BIBLIOTHECA ANTIQUA

- Vol. XXII. Maria Nowicka, *Le portrait dans la peinture antique*, Warszawa 1993, ss. 206 + ilustr.

Wydawnictwa do nabycia w siedzibie Instytutu, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, tel. 620 28 81, a także w księgarniach naukowych

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Nie wypożycza się

CZYTELNIA

ARCHEOLOGIA POLSKA

ARCHEOLOGIA POLSKA

TOM XI

Zeszyt 1-2

1995

P 1184

P 319

BIBLIOTEKA
MUSEUM
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

WARSZAWA
LIBERQUALITY
1995

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Nie wypożycza się

CZYTELNIA

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM XL

Zeszyt 1-2

1995

~~P 1184~~

P 319

WARSZAWA
LETTER QUALITY
1995

Akc. 132/95 d.

Skład Redakcji Naukowej:

**ZBIGNIEW BUKOWSKI (redaktor), MARIA DEKÓWNA (z-ca redaktora),
IZABELA TOMASZEWSKA (sekretarz)**

Adres Redakcji:

**Instytut Archeologii i Etnologii PAN
00-140 Warszawa, al. Solidarności 105
tel. 620 28 81 do 84, wewn. 138, 183**

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

PL ISSN 0003 - 8180

**© Copyright by Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Warszawa 1995**

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission from the copyright owner.

**Skład, korekta i druk:
Zakład Wydawniczy Letter Quality
Warszawa, ul. Bryłowska 35/38**

**Nakład 500 + 50 egz., objętość 21.5 arkusza wydawn., papier offset 80 g
Druk ukończono w listopadzie 1995 r.**

SPIS TREŚCI

METODY I METODOLOGIA

Paul M. Barford, Marksizm w archeologii polskiej w latach 1945–1975	7
Marxism in Polish archaeology 1945–1975	76
Irena Białek, Judyta Rodzińska-Nowak, Ślady linii papilarnych na ceramice z okresu wpływów rzymskich, pochodzącej z osady kultury przeworskiej w Jakuszowicach, st. 2, woj. Kielce	79
Traces of papillary lines on ceramics of the Roman Influences period from the Przeworsk Culture settlement at Jakuszowice (Site 2), Kielce Voivodeship	90

STUDIA

Rafał Małecki, Magiczno-religijna funkcja starożytnych wozów	91
The magico-religious function of ancient wheeled vehicles	104
Sylwester Czopek, Żelazny akinakes z Rozborza, woj. przemyskie, w kontekście innych znalezisk tzw. scytyjskich z południowo-wschodniej Polski	107
Ein eiserner Akinakes aus Rozbórz, Wojewodschaft Przemyśl, im Kontext anderer sog. skythischen Funde aus Südpolen	122
Wojciech Szymański, Stan wiedzy o zabytkach awarskich z obszarów położonych na północ od terytorium kaganatu	125
Stand des Wissens über die awarischen Funde aus Gebieten nördlich von Territorium des Khaganats	145

DYSKUSJE I POLEMIKI

Krzysztof Szamałek, Czy skrzyniowa konstrukcja odkryta w Bninie była wałem obronnym grodu ludności kultury lużyckiej?	149
War die in Bnin entdeckte Kastenkonstruktion der Wehrwall einer Burg der Bevölkerung Lausitzer Kultur?	157
Jerzy Fogel, Bnińskiego mitu ciąg dalszy	158
Des Mythos von Bnin weitere Folge	161
Janusz Ostoja-Zagórski, Czy istnieje obiektywna prawda o pradziejach?	162
Gibt es eine objektive Wahrheit über die Urgeschichte?	166
Andrzej Buko, Gdzie osiedlili się w Sandomierzu wielkopolscy Polanie? (na marginesie artykułu T. i H. Rysiewskich [1991] 1992)	167
Where did the Polane from Great Poland settle in Sandomierz? Comments on the article by T. Rysiewska and H. Rysiewski [1991] 1992	178
Teresa i Henryk Rysiewscy, Wzgórze Świętojakubskie w Sandomierzu. Rodziny Form Naczyń i polańscy garncarze (odpowiedź na głos polemiczny A. Buko 1995)	181
St Jacob's Hill, Sandomierz. The Vessel Shape Families and Polanian potters (reply to the polemic of A. Buko 1995)	188

RECENZJE

Environnements et habitats magdaléniens dans le centre du Basin parisien (Elżbieta Sachse-Kozłowska)	189
Le Néolithique au quotidien. Actes du XVI ^e colloque interrégional sur le Néolithique (Paris, 5 et 6 novembre 1989) (Hanna Kowalewska-Marszałek)	190

Le Néolithique du nord-est de la France et des régions limitrophes. Actes du XIII ^e colloque interrégional sur le Néolithique (Metz 10, 11 et 12 octobre 1986) (Hanna Kowalewska-Marszałek)	194
L. Baray, S. Defresigne, C. Leroyel, I. Villemeur, Nécropoles protohistoriques du Senonais, Serbonnes/La Créole, Michery/La Longue Raie, Soucy/Mocques Bouteilles (Yonne) (Andrzej Niewęglowski)	196
Corpus der römischen Funde in europäischen Barbaricum. Deutschland, t. 1: Bundesländer Brandenburg und Berlin (Jerzy Wielowiejski)	200
L'oppidum de Saint-Blaise du V ^e au VII ^e s. (Bouches-du-Rhône) (Andrzej Abramowicz)	202
O.A. Trusau, N.E. Sobal', N.I. Zdanovič, Stary zamek w Grodnie XI–XVIII st. Gistorka-archealagičny narys (Iwan Iwanowicz Sinczuk)	207
O.N. Levko, Srednevekovoje gončarstwo severo-vostočnoj Belorussii (Olga Jewgeniewna Zajcewa)	210

KRONIKA

Międzynarodowa konferencja „The Identity of Bronze Age Europe”, Londyn 27–29 października 1994 (Zbigniew Bukowski)	215
Międzynarodowe konferencje na temat szlaku bursztynowego (Jerzy Wielowiejski)	221

“Archeologia Polski” is regularly listed in the International Current Awareness Service: Anthropology. Selected material is indexed in the International Bibliography of Social and Cultural Anthropology.

OD REDAKCJI

„Archeologia Polski” jest wydawnictwem ciągłym, w którym zamieszczane są artykuły zawierające ujęcia ogólne, syntetyzujące omawianych zagadnień. Publikujemy w nim prace z zakresu metodologii i metodyki badań archeologicznych oraz dyscyplin współpracujących z archeologią, a także studia dotyczące problematyki prehistorii oraz wczesnych dziejów ziem polskich na tle europejskim. Każdy zeszyt zawiera również dział polemik i dyskusji oraz recenzje literatury polskiej i obcej, głównie archeologicznej, lecz również prac z zakresu dyscyplin z archeologią współpracujących.

Artykuły i recenzje przekazywane do druku w „Archeologii Polski” prosimy opracowywać według zasad opublikowanych w tomie XXVIII : 1983, z. 1, s. 239 i n. naszego periodyku.

Warunki prenumeraty „Archeologii Polski” na 1996 r.

Institucje i osoby prawne mogą kierować zamówienia i wpłaty na adres:

**Institut Archeologii i Etnologii PAN,
al. Solidarności (d. Świerczewskiego) 105, 00-140 Warszawa,
numer konta w PBK VIII O/Warszawa nr 370028-4499
z dopiskiem „Archeologia Polski”.**

Wydawnictwo prześlemy pocztą po otrzymaniu zamówienia i dokonaniu wpłaty (plus porto).

Koszt prenumeraty rocznej wynosi 9,00 zł.

Prenumeratę roczną przyjmują również oddziały kolportażowe RUCH oraz urzędy pocztowe i listonosze.

Przewidywana cena jednego numeru poza prenumeratą wyniesie 5,00 zł, a numeru podwójnego 10,00 zł i może ulec zmianie.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest o 100% wyższa. W przypadku zlecenia dostawy drogą lotniczą, koszt przesyłki lotniczej w pełni pokrywa prenumerator. Bieżące i wcześniejsze numery można nabyć lub zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) w Bibliotece IAIe PAN, al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, a także we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for „Archeologia Polski” available through the local press distributors or directly from

**Institute of Archaeology and Ethnology
al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland**

The subscription rate is USD 20 plus postage (USD 3) for all non European countries. Payment should be made by International Money Order sent to

**PBK VIII O/Warszawa nr 370028-4499
or by a check payable to Institut Archeologii i Etnologii PAN
al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland.**

For the exchange write, please, to
Instytut Archeologii i Etnologii PAN – Biblioteka
al. Solidarności 105, PL-00140 Warszawa, Poland

Orders regarding all publications of the Institute of Archaeology and Ethnology should be addressed to the Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, al. Solidarności 105, PL-00140 Warszawa, Poland, tel/fax 48-22-240100 (Warsaw).

The subscription rates for periodicals are (in USD or equivalent):

Archeologia	30
Archaeologia Polona	25
Archeologia Polski	20
Ethnologia Polona	30
Etnografia Polska	40 (2 vols)
Kwartalnik Historii Kultury Materialnej	40 (4 vols)
Polish Archaeological Abstracts	20
Przegląd Archeologiczny	30
Sprawozdania Archeologiczne	25

For all non European countries plus postage (USD 3)

Payment must be made by International Money Order sent to PBK VIII O/Warszawa, Nr 370028-4499 or by check payable to Instytut Archeologii i Etnologii PAN, al. Solidarności 105, PL-00140 Warszawa, Poland.

WARUNKI PRENUMERATY – „RUCH” S.A.

1. „Archeologia Polski” jest półrocznikiem. Cena prenumeraty krajowej na r. 1996 wynosi 9,00 zł., a cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.
2. Wpłaty na prenumeratę:
 - na teren kraju przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora:
 - „RUCH” S.A. Oddział Warszawa, 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28. Konto: PBK XIII Oddział Warszawa 370044-1195-139-11, zapewniając dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.
 - na zagranicę – „RUCH” S.A. Oddział Warszawa, 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28. Konto: PBK XIII Oddział Warszawa 370044-1195-139-11. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.
3. Terminy przyjmowania prenumeraty na kraj i za granicę:
do 20.02. – na rok bieżący.

Archaeologia Polona

published annually by
the Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences
edited by Zbigniew Kobylński

Archaeologia Polona is a Polish archaeological journal intended for an international audience. Its main purpose is to present a wide range of various approaches to the most important problems of contemporary archaeology. The editorial policy is to prepare monothematic volumes devoted to chosen questions, especially those central to Polish archaeology.

Recently published volumes (still available) have been dedicated to:

- Vol. 29 (1991): Ethnicity
- Vol. 30 (1992): Pottery as information
- Vol. 31 (1993): Archaeometry
- Vol. 32 (1994): Origins of Medieval towns in temperate Europe
- Vol. 33 (1995): Flint mining (volume dedicate to the Seventh International Flint Symposium – Poland 1995)
- Vol. 34 (in preparation) will be devoted to rethinking the concept of archaeological culture

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA INSTYTUTU ARCHEOLOGII I ETNOLOGII PAN

POLSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE

Tom 31. *Sandomierz. Badania 1969–1973*, red. S. Tabaczyński, t. I, Warszawa 1993, ss. 415 + ilustr., wykresy, tabele, mapy.

ARCHAEOLOGIA POLONA

Vol. XXX, Warszawa 1993, ss. 208.

Vol. XXXI, Warszawa 1993, ss. 288.

Vol. XXXII, Warszawa 1994, ss. 200.

ARCHEOLOGIA

Tom XLIV, Warszawa 1993, [1994], ss. 165.

Tom XLV, Warszawa 1994, [1995], ss. 133.

ARCHEOLOGIA POLSKI

Tom XXXVIII: 1993, z. 1, Warszawa 1993, ss. 189.

Tom XXXVIII: 1993, z. 2, Warszawa 1994, ss. 219.

Tom XXXIX: 1994, z. 1–2, Warszawa 1994, ss. 190.

ETHNOLOGIA POLONA

Vol. 18, Poznań 1994, ss. 208.

ETNOGRAFIA POLSKA

Tom XXXVII, z. 1, Warszawa 1993, ss. 240.

Tom XXXVII, z. 2, Warszawa 1993, ss. 164.

Tom XXXVIII, z. 1–2, Warszawa 1994, ss. 272.

INVENTARIA ARCHAEOLOGICA. POLOGNE

Fasc. LXV. *Sépultures à inhumation de la première phase du groupe de Tarnobrzeg en Pologne Sud-Est*, par S. Czopek et E. Szarek-Waszkowska, Łódź 1993, PL 393–396 [12 feuilles].

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

Rok XLI, nr 3 + bibliografia za ostatnich 10 lat, Warszawa 1993, ss. 166.

Rok XLI, nr 4, Warszawa 1993, ss. 158.

Rok XLII, nr 1, Warszawa 1994, ss. 150.

Rok XLII, nr 2, Warszawa 1994, ss. 164.

Rok XLII, nr 3–4, Warszawa 1994, ss. 104.

POLISH ARCHAEOLOGICAL ABSTRACTS

Vol. 20, Poznań 1993, 293 poz. + XI str.

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

Tom 40, Wrocław 1993, ss. 148.

Tom 41, Wrocław 1993, ss. 123.

Tom 42, Wrocław 1994, ss. 152.

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

Tom XLV, Kraków 1993, ss. 248.

Tom XLVI, Kraków 1994, ss. 202.

Wydawnictwa do nabycia w siedzibie Instytutu, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, tel. 620 28 81, a także w księgarniach naukowych

INSTITUT
ARCHEOLOGII
I ETNOLOGII
PAN

BIBLIOTEKA

CZYTELNIA

P1184

P 319
INSTYTUT
ARCHEOLOGICZNY
I ETNOLOGICZNY
P. 11801
BIBLIOTEKA

